

ДИВЕРСІЯ (СТ. 113 КК УКРАЇНИ): КІЛЬКІСНО-ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ У ПЕРІОД ВІЙНИ

ВИЧІКОВ Володимир - аспірант відділу проблем кримінальної юстиції та кримінології Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України

<https://orcid.org/0009-0004-7885-1195>

УДК 343.31: 343.97

DOI: <https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2026.1.45>

У статті досліджено кількісно-якісні показники диверсії протягом 2022 – 2025 років на основі аналізу рівня облікованих кримінальних правопорушень, кількості осіб, яким було пред'явлено підозру у вчиненні цього злочину, кількості виявлених та засуджених осіб відповідно до офіційних статистичних даних. Досліджено, що в 2024 році кількість облікованих диверсій зросла майже у 8 разів порівняно з 2023 роком. У загальній структурі облікованих злочинів, передбачених Розділом I Особливої частини КК України, питома вага диверсій у 2024 році становила 4,18%, а в 2025 році – 4,31%. Встановлено, що попри зниження кількості осіб, яким було повідомлено про підозру у вчиненні диверсії у 2025 році порівняно з 2024 роком (на 20 осіб), кількість виявлених осіб, які вчинили цей злочин, у 2024 році збільшилася на 37 осіб. Визначено, що коефіцієнт інтенсивності диверсій у 2022 році склав 0,19, у 2023 р. – 0,1, у 2024 р. – 0,74, у 2025 р. – 0,76 на 100 тис. населення. Такий коефіцієнт умовний, оскільки кількість населення України у досліджуваній період складно встановити. Зроблено висновок, що серед підозрюваних кожен дванадцятий був засуджений, а серед виявлених – кожен сьомий. При цьому якщо приріст засуджених за статтями розділу I Особливої частини КК України у 2025 році порівняно з 2024 роком становив 23%, то приріст засуджених за диверсію в цьому році складав 88%. Тобто, приріст засуджених осіб за ст. 113 КК України у 2025 році був більш стрімким, аніж загалом було засуджено за злочини проти основ національної безпеки

України. Встановлено, що динаміка злочинів, передбачених статтями 113 та 258 КК України практично однакова. Якщо на початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації не було засуджено жодної особи за диверсію протягом 2022 та 2023 років, а кількість засуджених за терористичні акти була мінімальною, то у 2024 році та у 2025 році відбувся приріст засуджених осіб за вчинення цих злочинів (+100% за ст. 113 КК України та +37% за ст. 258 КК України (2024 р.) та +88% за ст. 113 КК України та +62% за ст. 258 КК України). Факторами, які впливають на таку однакову динаміку, на наш погляд, є такі: ескалація збройного конфлікту та зростання терористичних і диверсійних загроз; зміни в правоохоронній діяльності; зміни в законодавстві та у судовій практиці.

Ключові слова: диверсія, кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України, терористичний акт, кримінальне правопорушення, кримінальна відповідальність, кількісно-якісні показники, кримінологічна характеристика.

Постановка проблеми

Кримінальна відповідальність за диверсію передбачається у ст. 113 Кримінального кодексу України (далі – КК), відповідно до якої диверсією визнається вчинення з метою ослаблення держави вибухів, підпалів або інших дій, спрямованих на масове знищення людей, заподіяння тілесних ушкоджень чи іншої шкоди їхньому здоров'ю, на зруйнування або пошкодження об'єктів,

які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, а також вчинення з тією самою метою дій, спрямованих на радіоактивне забруднення, масове отруєння, поширення епідемій, епізоотій чи епіфітотій. Указана норма є усталеною, вона була «історично сформована доктриною і містить ознаки наступності та узгодженості» [1, с. 36]. Кваліфікуючою ознакою диверсії передбачено вчинення цього злочину в умовах воєнного стану або в період збройного конфлікту, що цілком зрозуміло підвищує ступінь небезпеки вчиненого саме в такі періоди, коли держава стикається з воєнною загрозою, а її ослаблення диверсійними діями може зумовити як зниження в цілому обороноздатності держави, так і вплинути на економіко-соціальне благополуччя населення. Для розуміння процесів кримінально-правового реагування на факти диверсії в умовах воєнного стану в Україні важливого значення набуває дослідження кількісно-якісних показників як однієї з кримінологічних характеристик диверсії.

Мета та завдання дослідження

Охарактеризувати кількісно-якісні показники диверсії в умовах воєнного стану, а саме впродовж 2022–2025 років на підставі

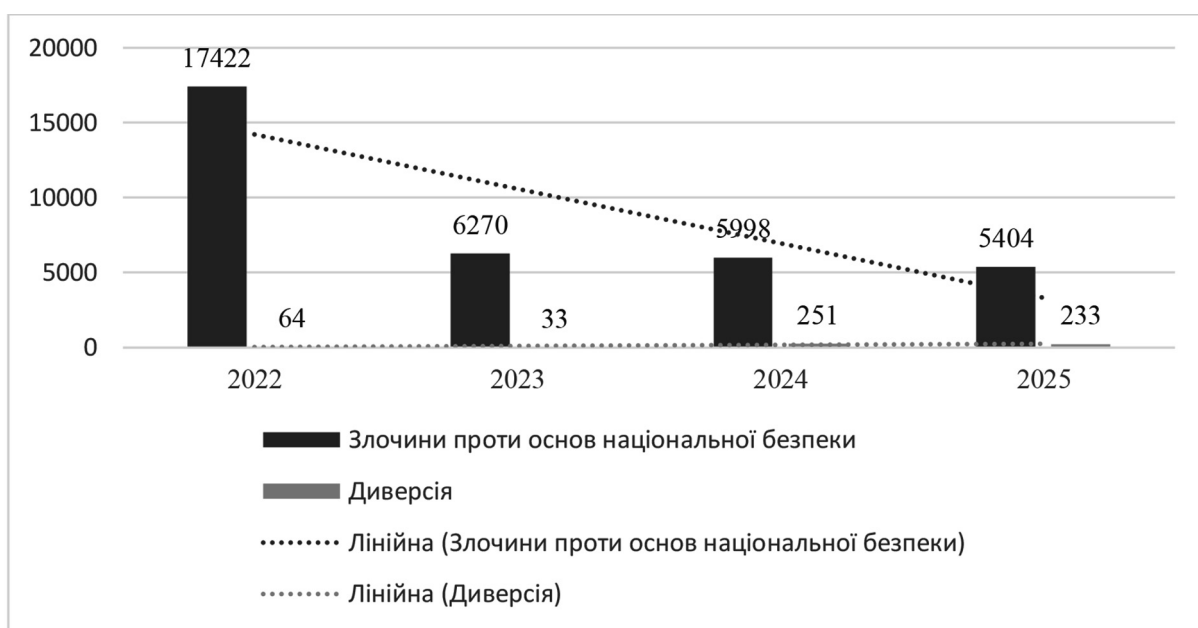
дослідження статистичної звітності Державної судової адміністрації України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Доктринальне дослідження проблем кримінальної відповідальності за диверсію здійснювали такі науковці, як О. Ф. Бантишев, А. С. Климосюк, В. А. Ліпкан, В. О. Навроцький, Є. Д. Скулиш, В. Я. Тацій, М. І. Хавронюк, Р. Л. Чорний, О. А. Чуваков, В. І. Шакур, О. В. Шамара та інші дослідники. Проте у працях цих науковців не здійснювалася кримінологічна характеристика диверсії загалом та не наводилися кількісно-якісні показники цього злочину проти основ національної безпеки України. Тому дослідження вказаних питань, що відображає період воєнного стану в Україні (2022–2025 роки) є актуальним та своєчасним.

Виклад основного матеріалу

Кількісно-якісні показники злочинності традиційно використовуються кримінологами для характеристики стану злочинності загалом та стану злочинності за конкретним видом злочинів зокрема. При цьому до кількісних показників традиційно відносять рівень злочинності та коефіцієнти злочин-



Діаграма 1 Кількість облікованих злочинів, передбачених розділом I Особливої частини КК загалом та передбачених ст. 113 КК зокрема, протягом 2022 – 2025 років

ності), а до якісних – структуру, географію. Окрім того, науковці виокремлюють і динаміку як кількісно-якісний показник вимірювання злочинності [2, с. 38].

Рівень злочинності – це перший кількісний показник злочинності. Це «кількісна характеристика злочинності в конкретно взятій державі на конкретну дату або за певний період часу, яка охоплює кількість вчинених злочинів, кількість осіб, які їх вчинили (абсолютні показники)» [3, с. 159].

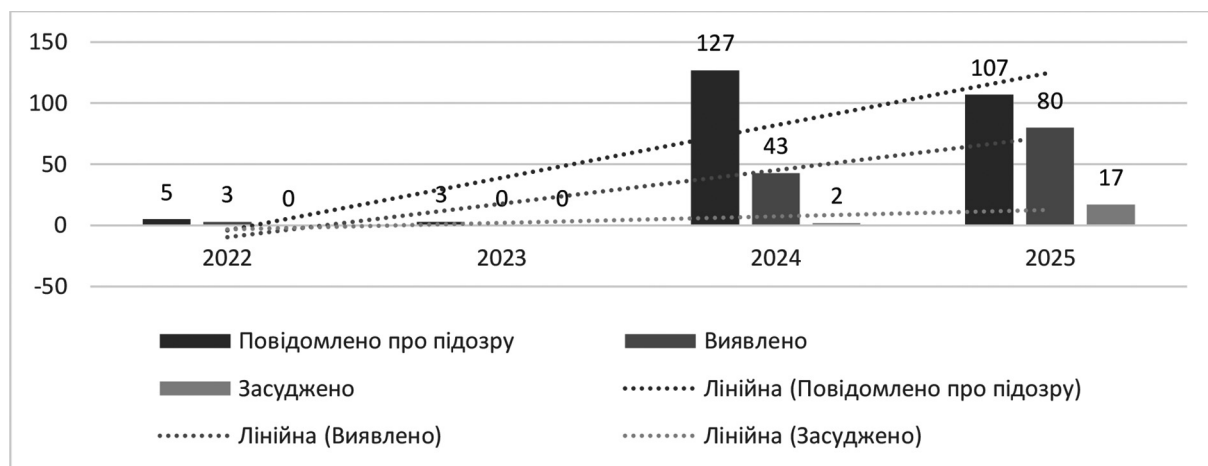
Як зазначає І. В. Опришко, «в 2023 р. відбулося зменшення низки менш поширених злочинів зазначеної спрямованості [злочинів проти основ національної безпеки України – В.В.], динаміка яких була такою: диверсії (ст. 113) – у 2019–2021 роках їх кількість зростає з 9 до 18, в 2022 р. дорівнювала 64, а в останньому році знизилася до 33» [4, с. 86]. Водночас у наступні воєнні роки відбувається зростання кількості облікованих в Україні диверсій, про що свідчать статистичні дані з сайту Офісу Генерального прокурора [5–8].

Таким чином, як вбачається з цієї діаграми, протягом 2022 – 2023 рр спостерігається зменшення кількості облікованих диверсій. Водночас, у 2024 р. їх кількість зростає майже у 8 разів порівняно з 2023 р. (з 33 до 251). І хоча кількість у 2025 р. трохи зменшилася (на 18), однак питома вага у структурі злочинів проти основ національної безпеки України облікованих диверсій фактично залишилася на рівні 2024 р. Так, у загальній структурі облікованих злочинів, передбаче-

них Розділом I Особливої частини КК, питома вага диверсій у 2024 р. становила 4,18%, а в 2025 р. – 4,31%. Тобто, відбулося своєрідне незначне збільшення питомої ваги диверсій у 2025 р. Таким чином, протягом війни, вочевидь, змінився підхід правозастосовних органів до того, що слід розуміти під диверсією, яку саме протиправну поведінку можна визнавати диверсійною. Звісно, збільшала кількість тих випадків, які безсумнівно можна відносити до диверсії.

Отже, якщо порівнювати два досліджувані роки (2024 та 2025 роки), то вбачається, що попри зниження кількості осіб, яким було повідомлено про підозру у вчиненні диверсії у 2025 р. порівняно з 2024 р. (на 20 осіб), кількість виявлених осіб, які вчинили цей злочин, у 2024 р. збільшилася на 37 осіб. Таке коливання може бути зумовлено зміною ефективності діяльності правоохоронних органів, а також правозастосовної практики шляхом вироблення нових орієнтирів в аспекті кваліфікації дій осіб, які підпадають під нормативно визначені ознаки диверсії.

Характеристика рівня злочинності буде неповною без установлення її коефіцієнтів, які дозволяють більш об'єктивно оцінити рівень злочинності, враховуючи зміну чисельності населення. Коефіцієнт інтенсивності злочинності – це відносний статистичний показник поширення злочинності на окремій території, який визначається через кількість злочинів, що припадає на кожну тисячу (10 000 чи 100 000) населення цієї те-



Діаграма 2. Кількість осіб, яким було повідомлено про підозру у вчиненні диверсії, яких було виявлено та яких було засуджено протягом 2022 – 2025 років [9–16]

риторії [13, с. 158]. Коефіцієнт інтенсивності диверсій у 2022 р. склав 0,19, у 2023 р. – 0,1, у 2024 р. – 0,74, у 2025 р. – 0,76 на 100 тис. населення. Проте, як ми розуміємо, коефіцієнт рівня злочинності є досить таки умовним, оскільки кількість населення України у досліджуваній період дуже складно порахувати. Цю цифру не знає ніхто. Навіть з такого доволі обмеженого підрахування вбачається, що зростання коефіцієнта рівня диверсій у 2024–2025 роках може бути пов'язано як з фактичним збільшенням кількості диверсій, так і з підвищенням ефективності роботи органів правопорядку щодо виявлення цих злочинів. Важливо враховувати соціально-економічні, політичні та правові фактори, які можуть впливати на ці показники, а також проводити більш детальний аналіз криміногенної ситуації в регіонах з найвищими коефіцієнтами.

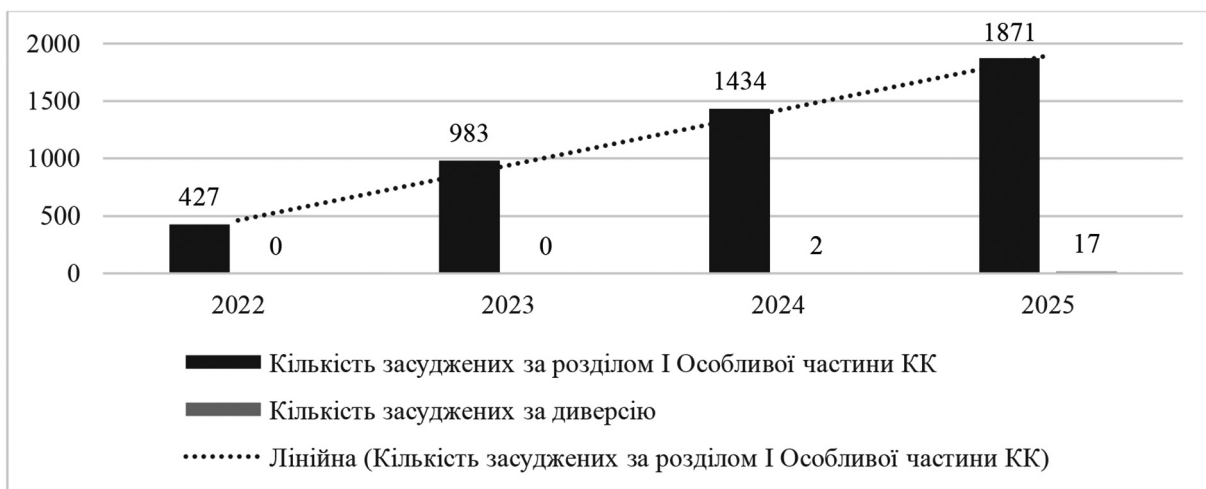
Важливою характеристикою рівня злочинності є рівень судимості за вчинення диверсії, тобто характеристика тієї кількості осіб, які притягнуті до кримінальної відповідальності і засуджені за вчинення злочину, передбаченого ст. 113 КК [18, с. 56].

Офіційні статистичні дані Державної судової адміністрації щодо кількості засуджених осіб за диверсію відображено в діаграмі 2. З вказаної таблиці вбачається, що протягом 2022–2025 років було засуджено лише 19 осіб, тоді як повідомлення про підозру у вчиненні цього злочину отримало 242 особи, а виявлено за цей період було 126 осіб.

Тобто, серед підозрюваних кожен дванадцятий був засуджений, а серед виявлених – кожен сьомий. Варто звернути увагу і на співвідношенні загальної кількості засуджених осіб за кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України та за диверсію впродовж 2022–2025 років.

Як вбачається з діаграми 3, так само, як і збільшилася кількість засуджених осіб за кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України, зріс рівень засуджених осіб за статтями розділу I Особливої частини КК у 2025 р. порівняно з 2024 р. становив 23%, то приріст засуджених за диверсію в цьому році складав 88%. Тобто, приріст засуджених осіб за ст. 113 КК у 2025 р. був більш стрімким, ніж загалом було засуджено за злочини проти основ національної безпеки України.

Таке різке збільшення питомої ваги засуджених за диверсію у 2025 р. може вказувати, зокрема, на зростання кількості диверсійних актів та/або посилення протиправної діяльності окремих осіб або організованих груп, які скоюють цей злочин в умовах російсько-української війни, що здійснюється в багатьох випадках на виконання завдання представників держави-агресора. Також такий стрімкий приріст може свідчити про посилення ефективності діяльності правоохоронних органів та суду у частині виявлення та засудження осіб за диверсію, змінами у підходах у правозастосовній практиці. Який



Діаграма 3. Кількість засуджених за кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України та диверсію протягом 2022 – 2025 років

би фактор не вплинув на значний приріст засуджених осіб за диверсію у 2025 р., ця обставина вказує на те, що держава в особі суду звернула увагу на такі протиправні прояви, що не підпадають під дію жодної статті розділу I Особливої частини КК та які спричиняють істотну шкоду об'єкту кримінально-правової охорони.

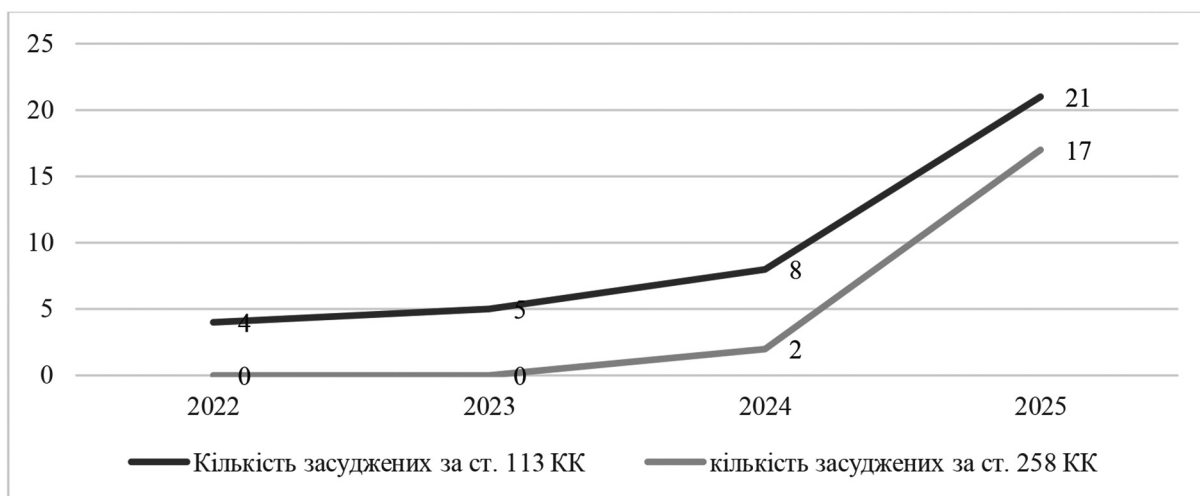
Аналіз офіційних статистичних даних у розрізі засуджених за диверсію та інші злочини у 2025 році вказує на те, що приблизно така ж кількість осіб за цей рік була засуджена за злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування (ст. 166 КК) (14 осіб), придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного кримінально протиправним шляхом (ст. 198 КК) (14 осіб), незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги (ст. 201-1 КК), безгосподарське використання земель (ст. 254 КК) (ст. 254 КК) тощо. Таким чином, диверсія, як і вказані вище кримінальні правопорушення, є малопоширеною. Водночас кримінальне правопорушення, передбачене ст. 113 цього Кодексу, на відміну від інших правопорушень, що згадувалися вище, є особливо тяжким злочином, а інші кримінальні правопорушення зазвичай мають меншу ступінь суспільної небезпеки, аніж диверсія.

Важливою складовою характеристики кількісно якісних показників диверсії є порівняння динаміки цього злочину з іншим

суміжним складом – терористичним актом (ст. 258 КК). О. Г. Кулик та М. Г. Вербенський, досліджуючи динаміку терористичних актів, вказують на те, що «Упродовж аналізованого періоду [2019 – 2023 років] суттєво зменшилася чисельність діянь терористичного характеру. Так кількість встановлених терористичних актів (ст. 258) у 2019 р. дорівнювала 909, але в наступні роки мало місце постійне й дуже значне її зменшення. В 2020 р. зафіксовано 465 цих діянь (зниження майже в 2 рази), у 2022 р. – 95 (зниження в 4,9 рази порівняно з показником 2020 р.) і в 2023 р. – 14 фактів (у 6,8 рази менше, ніж у попередньому році) (рис. 2.41). Загалом за весь аналітичний період цей показник скоротився в 64,9 рази» [4, с. 108–109].

Характеризуючи динаміку засуджених осіб за ст. 258 КК та порівнюючи її з динамікою засуджених осіб за ст. 113 цього Кодексу (див. діаграма 4), протягом 2022 – 2025 років, зауважимо таке.

Як вбачається з наведеної діаграми, динаміка злочинів, передбачених статтями 113 та 258 КК практично однакова. Якщо на початку повномасштабного вторгнення РФ не було засуджено жодної особи за диверсію протягом 2022 та 2023 років, а кількість засуджених за терористичні акти була мінімальною, то у 2024 р. та у 2025 р. відбувся приріст засуджених осіб за вчинення цих злочинів (+100% за ст. 113 КК та +37% за ст. 258 КК (2024 р.) та +88% за ст. 113 КК та +62% за ст. 258 КК).



Діаграма 4. Динаміка засуджених за статтями 113 та 258 КК за 2022 – 2025 рок

Приблизно однакова динаміка засуджених осіб за диверсію та терористичні акти свідчить, вочевидь, про однакові фактори, які впливають на ці види злочинів в умовах російсько-української війни. Факторами, які впливають на таку однакову динаміку, на наш погляд, є такі: 1) ескалація збройного конфлікту та зростання терористичних і диверсійних загроз (приріст кількості засуджених за терористичні акти та диверсії у 2024–2025 роках безпосередньо пов'язаний з ескалацією збройного конфлікту, активізацією терористичної діяльності та спробами агресора підірвати національну безпеку України через диверсії та терористичні акти. В умовах повномасштабної війни злочини такого характеру набувають нового масштабу, оскільки держава-агресор активно використовує ці методи для дестабілізації ситуації в країні); 2) зміни в правоохоронній діяльності (враховуючи загострення криміногенної ситуації, в 2024–2025 роках спостерігається посилення роботи правоохоронних органів у боротьбі з диверсіями та тероризмом. Збільшення кількості засуджених може свідчити про підвищення ефективності виявлення та розслідування таких злочинів. Припускаємо, що правоохоронці вдосконалили методи боротьби з терористичною та диверсійною діяльністю, що призвело до підвищення кількості засуджених осіб); 3) зміни в законодавстві та у судовій практиці (посилення кримінально-правового реагування на терористичні акти та диверсії злочини в умовах війни стало необхідним для забезпечення національної безпеки. Судова практика, що розвивалася у 2024–2025 роках, може відображати нові підходи до кримінальної відповідальності за ці злочини, що призвело до збільшення кількості засуджених за статтями 113 та 258 КК).

Таким чином, приріст засуджених осіб за статтями 113 та 258 КК у 2024 та 2025 роках свідчить про зростання злочинної активності в умовах війни, підвищення ефективності правоохоронних органів у виявленні та покаранні таких злочинів, а також про відповідні зміни в правозастосуванні.

Висновки

Враховуючи викладене, доходимо висновку, що диверсія (ст. 113 КК) за дослідженнями рівня облікованих кримінальних правопорушень, кількості осіб, яким було пред'явлено підозру у вчиненні цього злочину, кількості виявлених та засуджених осіб відповідно до офіційних статистичних даних належить до малопоширених в Україні, однак відзначається значною динамікою, починаючи з 2024 р. У 2024 р. кількість облікованих диверсій зросла майже у 8 разів порівняно з 2023 р. У загальній структурі облікованих злочинів, передбачених Розділом I Особливої частини КК, питома вага диверсій у 2024 р. становила 4,18%, а в 2025 р. – 4,31%. Тобто, відбулося незначне збільшення питомої ваги облікованих правоохоронними органами диверсій у 2025 р.

Попри зниження кількості осіб, яким було повідомлено про підозру у вчиненні диверсії у 2025 р. порівняно з 2024 р. (на 20 осіб), кількість виявлених осіб, які вчинили цей злочин, у 2024 р. збільшилася на 37 осіб.

Коефіцієнт інтенсивності диверсій у 2022 р. склав 0,19, у 2023 р. – 0,1, у 2024 р. – 0,74, у 2025 р. – 0,76 на 100 тис. населення. Такий коефіцієнт умовний, оскільки кількість населення України у досліджуваній період складно встановити.

Серед підозрюваних кожен дванадцятий був засуджений, а серед виявлених – кожен сьомий.

Якщо приріст засуджених за статтями розділу I Особливої частини КК у 2025 р. порівняно з 2024 р. становив 23%, то приріст засуджених за диверсію в цьому році складав 88%. Тобто, приріст засуджених осіб за ст. 113 КК у 2025 р. був більш стрімким, аніж загалом було засуджено за злочини проти основ національної безпеки України.

Динаміка злочинів, передбачених статтями 113 та 258 КК практично однакова. Якщо на початку повномасштабного вторгнення РФ не було засуджено жодної особи за диверсію протягом 2022 та 2023 роках, а кількість засуджених за терористичні акти була мінімальною, то у 2024 р. та у 2025 р. відбувся приріст засуджених осіб за вчинення цих злочинів (+100% за ст. 113 КК та +37% за ст. 258 КК (2024 р.) та +88% за

ст. 113 КК та +62% за ст. 258 КК). Факторами, які впливають на таку однакову динаміку, на наш погляд, є такі: ескалація збройного конфлікту та зростання терористичних і диверсійних загроз; зміни в правоохоронній діяльності; зміни в законодавстві та у судовій практиці.

Література

1. Балобанова Д. О. Динаміка кримінального права України (теоретико-прикладне дослідження): дис. ... д-ра юрид. Наук: 12.00.08; Нац. Ун-т Одеська юрид. академ.; Одеський держ. ун-т внутр. справ. Одеса, 2021. 476 с.
2. Злочинність у паливно-енергетичній сфері України: кримінологічна характеристика та запобігання: моногр. / Б. М. Головкін, Г. Ю. Дарнопих, І. О. Христин та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2013. 248 с.
3. Батригареєва В. С. Рецидивна злочинність в Україні: соціально-правові та кримінологічні проблеми: монограф. Харків: Право, 2009. 576 с.
4. Кримінальна ситуація в Україні в умовах війни: основні тенденції. 2023 рік: монографія / авт. кол.: М.Г. Вербенський, О.Г. Кулик, І.В. Наумова та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., заслуженого юриста України М.Г. Вербенського. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2024. 306 с.
5. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень – грудень 2022 року. Форма 1. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/2013-2024-roki-pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya>
6. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень–грудень 2023 року. Форма 1. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/2013-2024-roki-pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya>
7. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень–грудень 2024 року. Форма 1.: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/2013-2024-roki-pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya>
8. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень–грудень 2025 року. Форма 1. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/2013-2024-roki-pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya>
9. Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, за січень – грудень 2022 року. Форма 2. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/pro-osib-yaki-vchinili-kriminalni-pravoporushennya-2016-2024-roki>
10. Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, за січень – грудень 2023 року. Форма 2. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/pro-osib-yaki-vchinili-kriminalni-pravoporushennya-2016-2024-roki>
11. Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, за січень – грудень 2024 року. Форма 2. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/pro-osib-yaki-vchinili-kriminalni-pravoporushennya-2016-2024-roki>
12. Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, за січень – грудень 2025 року. Форма 2. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-osib-yaki-vchinili-kriminalni-pravoporushennya-2>
13. Звіт про осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності та види кримінального покарання за 2022 рік (форма 6) URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/zvit_dsau_2022
14. Звіт про осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності та види кримінального покарання за 2023 рік (форма 6). URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/zvit_dsau_2023
15. Звіт про осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності та види кримінального покарання за 2023 рік (форма 6). URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/zvit_dsau_2024
16. Звіт про осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності та види кримінального покарання за 2023 рік (форма 6). URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/zvit_dsau_2025
17. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: у 3 кн.: кн. 1. Київ: Вид. дім «Ін Юре», 2007. 424 с.
18. Кримінологія: підручн. / В. В. Голіна, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуйська та ін.; за ред. В. В. Голіни, Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2014. 440 с.

**VYCHIKOV VOLODYMYR. SABOTAGE
(ARTICLE 113 OF THE CRIMINAL CODE
OF UKRAINE): QUANTITATIVE AND
QUALITATIVE INDICATORS DURING
WARTIME**

This article examines quantitative and qualitative indicators of sabotage between 2022 and 2025, based on an analysis of the number of recorded criminal offences, the number of individuals charged with this offence, and the number of individuals identified and convicted, in accordance with official statistical data. It was found that in 2024, the number of recorded acts of sabotage increased almost eightfold compared to 2023. Within the overall structure of recorded offences under Section I of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine, the proportion of acts of sabotage in 2024 stood at 4.18%, and in 2025 – 4.31%. It has been established that despite a decrease in the number of persons notified of suspicion of committing sabotage in 2025 compared to 2024 (by 20 persons), the number of identified persons who committed this crime in 2024 increased by 37 persons. It has been determined that the incidence rate of sabotage in 2022 was 0.19, in 2023 – 0.1, in 2024 – 0.74, and in 2025 – 0.76 per 100,000 population. This rate is approximate, as it is difficult to determine the population of Ukraine during the period under study. It was concluded that one in twelve of the suspects had been convicted, and one in seven of those identified. Furthermore, whilst the increase in the number of persons convicted under the articles of Section I of the

Special Part of the Criminal Code of Ukraine in 2025 compared to 2024 was 23%, the increase in the number of persons convicted of sabotage in that year was 88%. In other words, the increase in the number of persons convicted under Article 113 of the Criminal Code of Ukraine in 2025 was more rapid than the overall increase in convictions for crimes against the foundations of Ukraine's national security. It has been established that the trends in crimes under Articles 113 and 258 of the Criminal Code of Ukraine are virtually identical. Whilst at the start of the Russian Federation's full-scale invasion, no one was convicted of sabotage during 2022 and 2023, and the number of those convicted of terrorist acts was minimal, in 2024 and 2025 there was an increase in the number of people convicted of committing these crimes (+100% under Article 113 of the Criminal Code of Ukraine and +37% under Article 258 of the Criminal Code of Ukraine (2024) and +88% under Article 113 of the Criminal Code of Ukraine and +62% under Article 258 of the Criminal Code of Ukraine). In our view, the factors influencing this consistent trend are as follows: the escalation of the armed conflict and the rise in terrorist and sabotage threats; changes in law enforcement activities; and changes in legislation and judicial practice.

Key words: sabotage, criminal offences against the foundations of Ukraine's national security, terrorist act, criminal offence, criminal liability, quantitative and qualitative indicators, criminological profile